

2023 Yılı

Vergi Hukuku
Mevzuatına İlişkin
Anayasa Mahkemesi
Kararları

Av. Canan Doksat
Av. Beyza Günsel Sürücü
Av. Tunahan Sefa Aydın
Stj. Av. Elvan Galatalı

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
1	<ul style="list-style-type: none"> 28.09.2022 Tarih ve E. 2022/59, K. 2022/111 Sayılı Karar 23 Mart 2023 Tarih ve 32141 Sayılı Resmî Gazete 	23.03.2023 Sayı: 32141	<ul style="list-style-type: none"> AYM, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 7394 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle eklenen geçici 34. maddenin "Bu fıkrada belirtilen ceza indiriminden faydalanabilmek için vergi mahkemesinde dava açılmaması, açılmışsa feragat edilmesi, kanun yollarına başvurulmaması veya başvurulmuşsa vazgeçilmesi şarttır" cümlesinin iptaline ilişkin talebi değerlendirdi. Özetle iptali istenen kural; kovuşturma aşaması yönünden etkinlik pişmanlıktan ve infaz aşaması için özel aftan yararlanmanın şartlarından biri olarak ödenen vergi, gecikme faizi, gecikme zammı ve cezanın vergi mahkemesi önünde dava konusu yapılmamasını öngörür. İptal talebi; itiraza konu kural ile dava açılmaması veya açılmışsa vazgeçilmesinin öngörülmesinin etkin pişmanlık kurumu ile bağdaşmadığı, dava açanla açmayanın farklılaştırıldığı ve vergi ve cezalara karşı dava açma hakkından vazgeçen kişinin beraat etmesi durumunda buna dayanarak dava açmasının mümkün olmadığı hususlarına değinerek ilgili düzenlemenin Anayasa'nın 10 ve 36. maddelerine aykırı olduğu gerekçesine dayanır. AYM, (i) kuralla kişilere yüklenen aşırı külfetle sadece yargının iş yükünün hafifletilmesi biçimindeki kamu yararı karşılaştırıldığında sınırlama aracı ile amaç arasında bulunması gereken adil dengenin bulunmadığı ve (ii) ilgili kişilerin zararını telafi etme imkânı sunabilecek bir mekanizma bulunmadığı gerekçesiyle kuralı "kovuşturma" ve "infaz" ibareleri yönünden oyçokluğuyla iptal etti.
2	<ul style="list-style-type: none"> 13.12.2022 Tarih ve E. 2022/125, K. 2022/162 Sayılı Karar 	28.02.2023 Sayı: 32118	<ul style="list-style-type: none"> Danıştay 9. Dairesi, Damga Vergisi Kanunu'na ekli 30/12/2004 tarih ve 5281 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle değiştirilen (1) sayılı Tablo'nun "II. Kararlar ve mazbatalar" başlıklı bölümünün 5766 sayılı Kanun'un 10. maddesiyle değiştirilen (2) numaralı fıkrasına 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 28. maddesiyle eklenen parantez içi hükmün 2. cümlesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürerek ilgili hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulundu. AYM, hükme ilişkin değerlendirmesinde; ihale sonucu imzalanan sözleşmenin ihalenin iptali veya ihale üzerine bırakılan isteklinin değişmesi nedeniyle uygulanamaz hale gelmesi durumunda sözleşmenin hükmünden faydalanılamayan dönemlere yönelik damga vergisinin ret ve iade edilememesinin (i) kişilere aşırı külfet yüklediğini, (ii) kuralın orantılı olmadığını ve (iii) Anayasa'nın 13 ve 15. maddelerine aykırı olduğunu belirtti. Bu nedenle AYM, Damga Vergisi Kanunu'na ekli (1) Sayılı Tablo'nun "II. Kararlar ve mazbatalar" başlıklı bölümünün (2) numaralı fıkrasında yer alan "Sözleşmenin düzenlenmiş olması durumunda sözleşmeye ilişkin damga vergisi ret ve iade edilmez." hükmünü Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesi ile oyçokluğuyla iptal etti.
3	<ul style="list-style-type: none"> 25.01.2023 Tarih ve E. 2022/136, K. 2023/16 Sayılı Karar 29 Mart 2023 Tarih ve 32147 Sayılı Resmî Gazete 	29.03.2023 Sayı: 32147	<ul style="list-style-type: none"> AYM, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 211. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci paragrafında yer alan "...veya ticaret politikası önlemlerine tabi eşyanın gümrük kıymetinin yükümlünün kendi beyanı ile artırılması..." ibaresinin iptaline ilişkin talebi değerlendirdi. İlgili hüküm; serbest dolaşıma giriş beyannamesine tabi eşyaya ilişkin olarak ödenen gümrük vergisi ve katma değer vergisinin, fazla ödenmesi veya tahakkuk ettirilmesi durumunda bu vergilerin geri verilmesine veya kaldırılmasına ilişkin taleplerin kabul edilmeyeceğini öngörür. İptal talebi, gümrük vergi mükellefleri için kendi beyanları üzerine tahakkuk eden ve ödenen vergilerin geri verilmesi veya kaldırılması imkanının mevcut olmamasının eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığı ve mülkiyet hakkını ihlal ettiği gerekçelerine dayanır. AYM, ithalatta gözetim uygulamasından doğan yükümlülüklerden kaçınmak isteyen gümrük vergisi mükelleflerinin vergilerin geri verilmesi veya kaldırılması taleplerinin kabul edilmemesine yönelik kuralın (i) gümrük vergisi mükelleflerine aşırı bir külfet yüklediği ve (ii) kamu yararı ile mülkiyet hakkına yönelik kişisel yarar arasında bulunan makul dengeyi gözetmediğini belirtti. Değerlendirmeleri sonucunda AYM, ibarenin Anayasa'ya aykırı olmadığına karar vererek itirazı oybirliğiyle reddetti.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
4	<ul style="list-style-type: none"> 16.02.2023 Tarih ve E. 2022/146, K. 2023/31 Sayılı Karar 12 Mayıs 2023 Tarih ve 32188 Sayılı Resmî Gazete 	12.05.2023 Sayı: 32188	<ul style="list-style-type: none"> AYM, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Kanun'un 24. maddesiyle eklenen 160/A maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinin "...vergi dairesinin mükellefin sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğuna ilişkin görüşü ve ilgisine göre vergi dairesi başkanı veya defterdarın onayı ile mükellefiyet kaydı terkin edilir..." bölümünün iptaline ilişkin talebi değerlendirdi. İtiraz, sübjektif bir değerlendirmeye kaydı resen terkin edilen mükellefin çek keşide etmek, ticari kredi kullanmak gibi işlemleri yapamaması nedeniyle çalışma hakkının ölçüsüz şekilde sınırlandırıldığı gerekçesine dayanır. AYM iptal talebini; (i) kuralın belirli ve öngörülebilir olduğu, (ii) sınırlamanın meşru bir amacı olduğu ve (iii) ölçülü olduğu gerekçeleriyle oyçokluğuyla reddetti.
5	<ul style="list-style-type: none"> 22.03.2023 Tarih ve E. 2022/108, K. 2023/55 Sayılı Karar 20 Temmuz 2023 Tarih ve 32254 Sayılı Resmî Gazete 	20.07.2023 Sayı: 32254	<ul style="list-style-type: none"> AYM, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 153/A hükmünde yer alan ve sahte belge düzenleme nedeniyle mükellefiyet kaydı silinen mükelleflerin yeniden işe başlamaları durumunda istenen teminatın takip ve tahsiline olanak sağlayan düzenlemeye ilişkin iptal talebini değerlendirdi. İtiraza konu hüküm özetle; sahte belge düzenleme fiilini işlediği rapor ile tespit edilen kişilerin, aynı fiilleri tekrar işlemeleri ihtimalinin önüne geçmek ve işlemeye devam etmeleri durumunda oluşabilecek kamu zararını önlemek amacıyla birtakım idari tedbirler öngörür. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 153/A hükmünün ilk üç fıkrasında, münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirenlerle ilişkin düzenlemeler yer alır. Buna göre birinci fıkrada; başkaca bir ticari, zirai ve mesleki faaliyeti olmadığı halde münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiğinin vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen rapor ile tespit edilmesi ve mükellefiyet kaydının devamına gerek görülmediğinin raporda belirtilmesi üzerine işi bırakmış addolunan ve mükellefiyet kayıtları vergi dairesince terkin edilenlerden, işe başlama bildirimini alınması halinde, bunlar adına mükellefiyet tesis edilebilmesi için teminat aranır. İtiraza konu ikinci ve üçüncü fıkralarda ise kısaca; işe başlama bildiri üzerine tahakkuk ettirilen teminatın 30 gün içerisinde ödenmemesi halinde, söz konusu teminat tutarı bir kamu alacağı gibi değerlendirilerek sorumlulardan takip ve tahsil edileceği hükme bağlanır. AYM, değerlendirmesinde; (i) söz konusu kurallarla vergi dairesine tanınan teminat isteme yetkisinin genel çerçevesinin çizilmediği, (ii) mükelleflere ilişkin gerekli güvencelerin sağlanmadığı ve (iii) mükelleflere aşırı bir külfet yüklediği hususlarına değindi. Bütün bu değerlendirmelerin ışığında AYM, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 153/A hükmünün 3. fıkrasında yer alan 2. cümleinin tamamını, 3. cümlede yer alan "Tahakkuk ettirilen teminat alacağı, gecikme zammı tatbik edilerek mükelleften, ..." ve "... 6183 sayılı Kanun uyarınca takip ve tahsil edilir." ibarelerini ve 4. fıkranın 3 ve 4. cümlelerini oyçokluğuyla, üçüncü fıkranın kalan cümlelerini ise oybirliğiyle iptal etti. Söz konusu karar, yayım tarihi olan 20.07.2023 tarihinden 9 ay sonra yürürlüğe girer.
6	<ul style="list-style-type: none"> 05.04.2023 Tarih ve E. 2023/48, K. 2023/72 Sayılı Karar 4 Mayıs 2023 Tarih ve 32180 Sayılı Resmî Gazete 	04.05.2023 Sayı: 32180	<ul style="list-style-type: none"> AYM, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun; "Paraların bankalara ve mal sandıklarına yatırılması" başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasında, mahkemeler, hakimler, Cumhuriyet Savcıları ve icra iflas daireleri tarafından, adli ve idari işlemlerle takip işlemlerinden dolayı herhangi bir sebeple alınmış olan paraların bankaya yatırılması halinde bu paralara ait faiz, ikramiye ve sair menfaatlerin Devlete ait olduğu hükmüne ilişkin iptal talebini değerlendirdi. AYM; (i) depolanan paralara ilişkin nemanın Hazineye irat kaydedilmesinin karşılıksız yararlanma hükmünde olduğu, (ii) bunun herhangi bir haklı temelini bulunmadığı, (iii) Devletin zorlayıcı nedenler olmaksızın özel bir kişinin malvarlığından karşılıksız yararlanmasının düşünülemeyeceği, (iv) dolayısıyla mahkemeler, hakimler, Cumhuriyet savcıları ve icra iflas dairelerine tevdi edilen ve özel hukuk kişilerine ait olan paraların nemasının Hazineye intikal ettirilmesinin anayasal açıdan meşru bir amacı olmadığı ve (v) kuralın mülkiyet hakkını ihlal ettiği gerekçeleriyle itiraz konusu hükmü Anayasa'ya aykırı bularak oybirliğiyle iptal etti.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
7	<ul style="list-style-type: none">05.04.2023 Tarih ve E. 2023/44, K. 2023/71 Sayılı Karar24 Mayıs 2023 Tarih ve 32200 Sayılı Resmî Gazete	24.03.2023 Sayı: 32200	<ul style="list-style-type: none">AYM, 7420 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 4. maddesine ilişkin iptal talebini değerlendirdi. İlgili madde hükmü, COVID-19 salgın hastalığının yayılmasını önlemek amacıyla 11/3/2020 tarihinden itibaren maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilen ve bu Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla ilgisine tebliğ edilmemiş olan idari para cezalarının tebliğ edilmeyeceği ve tebliğ edilmiş olanların tahsilinden vazgeçileceğini ve maddenin yürürlük tarihinden önce işlenen söz konusu kabahatler için idari para cezası verilmeyeceğini öngörür. Maddenin iptali talep edilen kısım ise maddenin son cümlesinde yer alan "<i>tahsil edilmiş olan idari para cezaları iade edilmez</i>" ifadesidir.İptal talebi, henüz tahsil edilmeyen idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilirken aynı nedenle tahsil edilmiş olan para cezalarının ilgisine iade edilmemesinin hukuki güvenlik, öngörülebilirlik ve eşitlik ilkelerine aykırı olduğu gerekçelerine dayanır.AYM, tahsil edilmiş olan para cezalarının iade edilmemesinin (i) idari para cezalarının muhatapları arasında oluşturulan farklı muamelenin nesnel ve makul bir temele dayanmadığını, (ii) eşitlik ilkesine aykırı olduğunu ve bu nedenle Anayasa'nın 10 ve 35. maddelerine aykırı olduğunu belirterek hükmü oyçokluğuyla iptal etti.
8	<ul style="list-style-type: none">13.04.2023 Tarih ve 2020/20054 Başvuru Numaralı Karar17 Ağustos 2023 Tarih ve 32282 Sayılı Resmî Gazete	17.08.2023 Sayı: 32282	<ul style="list-style-type: none">AYM, damga vergisi kesintisinin yasal faiziyle birlikte iadesi talebiyle açılan davada uyuşmazlığın çözümünde etkili iddiaların karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlali iddialarını değerlendirdi.Başvurucuların temel iddiaları; ihale şartnamesinde ihalenin yabancı isteklilere açık olduğunun belirtildiği, ihalenin uluslararası ihale niteliğinde olduğu ve cari yıl yatırım programında yer aldığıdır. Kanunda aranan tüm şartların var olmasından ötürü damga vergisi muafiyeti açısından genel şartların sağlandığını iddia eden başvurucular, yabancı firmalara açık bir ihaleyi yerli bir firmanın kazanmasının veya ihaleyi gerçekleştiren idare tarafından anılan ihaleye yabancı firmaların davet edilmemiş olmasının uluslararası ihale olma özelliğiyle bir ilgisinin olmadığını savunmuştur. Başvurucular ayrıca kesilen damga vergisinin hukuka aykırı olduğunu ve kanuni belirlilik taşımayan müdahale neticesinde adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.AYM, değerlendirmesinde; ilk derece mahkemesi ve istinaf kararlarının gerekçesi dikkate alındığında uyuşmazlığın sonucuna etkili, ayrı ve açık yanıt gerektiren iddiaya rağmen bu iddianın tartışılmaması ve bir değerlendirme yapılmamasının adil yargılanma hakkını ihlal eder nitelikte olduğunu vurguladı.Ayrıca AYM, başvurucuların temel iddialarının ilk derece mahkemesince kararda tartışılmamasına ve gerekçe oluşturulmamasına rağmen başvuru tarafından ileri sürülen esaslı iddiaların temyiz merciince de karşılanmamasının yargılamayı bir bütün halinde adil olmaktan çıkarttığını belirtti.Bu nedenle AYM, ilk derece mahkemesinin vergi istisnasından yararlanmada diğer koşulların var olup olmadığı hususunda detaylı bir araştırma yapması gerektiğini ve başvurucuların iddialarına gerekçeli kararda cevap vermesi gerektiğini belirterek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verdi.
9	<ul style="list-style-type: none">18.05.2023 Tarih ve E.2020/11, K.2023/98 Sayılı Karar12 Eylül 2023 Tarih ve 32307 Sayılı Resmî Gazete	12.09.2023 Sayı: 32307	<ul style="list-style-type: none">AYM, 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un bazı maddelerinin iptal taleplerini değerlendirdi.Bahse konu kanun m. 7/1 ile dijital hizmet sağlayıcılarının veya Türkiye'deki yetkili temsilcilerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca yerine getirilmesi gereken yükümlülükleri süresinde yerine getirmemesi durumunda kendilerine tüm iletişim araçları ile ihtarda bulunulabileceği ve bu hususun Gelir İdaresi Başkanlığının sitesinde ilan edileceği düzenlenir. Aynı maddenin 2. fıkrasında ise ilandan itibaren otuz gün içerisinde bu yükümlülüklerin hala yerine getirilmemesi durumunda hizmet sağlayıcılarının sunduğu hizmete yirmi dört saat içinde bu yükümlülükler yerine getirilinceye kadar sürecek bir erişim engeli getirileceği düzenlenir.AYM, ilgili kanunun 7. maddesinin 2. fıkrasını (i) yaptırımın süresiz işyeri kapatma cezası niteliğinde olması, (ii) yaptırımın sadece dijital hizmet vergisi mükellefleri bakımından uygulanmasının eşitlik ilkesine aykırı olması, (iii) erişimin engellenmesinin haberleşme hürriyetini ihlal etmesi, (iv) teşebbüs özgürlüğüne getirilen sınırlamanın orantısız ve ölçüsüz olması gerekçeleri ile oybirliğiyle iptal etti. Söz konusu karar, yayım tarihi olan 12.09.2023 tarihinden 9 ay sonra yürürlüğe girer.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
10	<ul style="list-style-type: none"> 01.06.2023 Tarih ve E.2021/5, K.2023/109 Sayılı Karar 18 Ekim 2023 Tarih ve 32343 Sayılı Resmî Gazete 	18.10.2023 Sayı: 32343	<ul style="list-style-type: none"> AYM, 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un bazı maddelerinin iptaline ilişkin talepleri değerlendirdi. Bu kapsamda Kanun'un 21. maddesiyle Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen ve belirli şartların gerçekleştirilmesi halinde gerek yurt dışında gerekse Türkiye'de kayıt dışı kalan bazı varlıklara ilişkin bir vergi avantajı öngören geçici 93. maddeye ilişkin olarak Anayasa'nın 73. maddesine ilişkin değerlendirmelerinde; (i) anılan düzenlemenin korona virüs salgının istihdam üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla çıkarıldığı ve söz konusu varlıkların kayıtlı hale getirilmesine yönelik olduğunu, (ii) bu varlıkların milli ekonomiye kazandırılması ve kayıtlı hale getirilmesinde kamu yararının bulunduğunu ve (iii) söz konusu varlıklar bakımından vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacak olsa da diğer mevzuat hükümlerinin bu varlıklar bakımından geçerli olduğu ve dolayısıyla suçtan elde edilen gelirlerin aklanmasına müsaade edilmediği hususlarına değindi. İkinci olarak AYM, Anayasa'nın 10. maddesine ilişkin değerlendirmelerinde; (i) eşitlik ilkesinin aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamayı am açlandığını ve (ii) anılan düzenleme ile yurt dışında veya yurt içinde anılan varlıklara sahip olmak bakımından aynı konumda bulunan herkese aynı imkanlardan yararlanma hakkı verildiğini belirtti. Son olarak AYM, Anayasa'nın 7. maddesine ilişkin değerlendirmelerinde; (i) kanun ile her konuyu bütün kapsam ve ayrıntılarıyla düzenlemenin mümkün olmadığı durumlarda çerçevesi çizilmek ve bu sınırların içinde kalmak şartıyla uygulamaya ilişkin konularda yürütme organına düzenleyici idari işlem yapma yetkisi verilebileceğine ve (ii) ilgili maddede de Cumhurbaşkanı'na her defasında altı ayı geçmeyen süreler halinde bir yıla kadar uzatma yetkisinin verilmesinin kapsam ve sınırları belli bir yetki tanınması olduğuna değindi. (iii) Aynı şekilde, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na verilen varlıkların Türkiye'ye getirilmesi ve bildirim ile işletmeye dâhil edilmelerine ilişkin hususları, bildirim esas değerlerin tespiti, bildirim şekli, içeriği ve ekleri ile yapılacağı yeri, maddenin uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilişkin yetkilerin de yetki bağışıklığının esaslı unsurlarına ilişkin olmayan yetkiler olduğu belirtildi. Sonuç olarak AYM; ilgili Kanun'un 21. maddesi ile eklenen geçici 93. maddeye ilişkin iptal talebini oybirliği ile reddetti.
11	<ul style="list-style-type: none"> 26.07.2023 Tarih ve E. 2023/36, K. 2023/142 Sayılı Karar 13 Ekim 2023 Tarih ve 32345 Sayılı Resmî Gazete 	13.10.2023 Sayı: 32338	<ul style="list-style-type: none"> AYM, belli bir parasal limitin üzerindeki (2023 yılı için 581.000 TL) vergi davaları, iptal davaları ve tam yargı davalarının temyiz edilebileceğini öngören 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m.46/l-b düzenlemesine ilişkin Anayasa'ya aykırılık iddialarını değerlendirdi. İptal istemi, davanın açıldığı tarihte temyiz yolu açık olan bir uyuşmazlığın, istinaf merciin karar verdiği tarih itibarıyla temyiz yolu kapalı hale gelebilmesi ve bu durumun da mahkemeye erişim hakkı ve ölçülülük ilkeleriyle bağdaşmadığı gerekçelerine dayanır. AYM, davanın açıldığı tarihte temyiz sınırının üzerinde kalan bir davanın, karar tarihi itibarıyla güncellenen temyiz sınırından ötürü temyiz incelemesine kapalı olmasını; (i) mahkemeye erişim ve hükmün denetlenmesini talep etme hakkının, (ii) ölçülülük, (iii) belirlilik ve öngörülebilirlik ve (iv) kanuni hâkim ilkelerinin ihlali olarak kabul ederek ilgili hükmü oybirliğiyle iptal etti. Söz konusu karar, yayım tarihi olan 13.10.2023 tarihinden 9 ay sonra yürürlüğe girer.
12	<ul style="list-style-type: none"> 13.09.2023 Tarih ve E. 2022/81, K. 2023/153 Sayılı Karar 29 Kasım 2023 Tarih ve 32384 Sayılı Resmî Gazete 	29.11.2023 Sayı: 32384	<ul style="list-style-type: none"> AYM, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesinin 4. fıkrasında vergi kaçakçılığı suçlarında cezayı hafifleten nedenlerin uygulanmasını vergi mahkemesinde vergi tarhiyatlarına ve kesilen vergi ziyai cezasına dava açılmaması, açılmışsa feragat edilmesi, kanun yollarına başvurulmaması veya başvurulmuşsa vazgeçilmesi şartlarına bağlayan kanun hükmünün iptaline ilişkin talebi değerlendirdi. İptal talebi; (i) dava konusu kuralla kanun koyucunun sahip olduğu takdir yetkisini hukuka uygun kullanmadığı, (ii) yasama kısıntısının oluşturulduğu, (iii) idarenin birtakım işlemlerinin yargı denetimi dışında bırakıldığı ve (iv) ceza indiriminden faydalanmak isteyen kimselerin vergi yargısı yoluna başvurma imkanlarının ellerinden alındığı gerekçelerine dayanır. AYM değerlendirmelerinde; 28.09.2022 tarih ve E. 2022/59, K. 2022/111 sayılı karara atıf yaparak iptal davasına konu kuralı (i) kişilere yüklenen aşırı külfetle sadece yargının iş yükünün hafifletilmesi biçimindeki kamu yararı karşılaştırıldığında sınırlama aracı ile amaç arasında bulunması gereken adil dengenin bulunmadığı ve (ii) ilgili kişilerin zararını telafi etme imkânı sunabilecek bir mekanizma bulunmadığı gerekçeleriyle 13, 35 ve 40. maddelerine aykırı buldu ve oybirliğiyle iptal etti.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
13	<ul style="list-style-type: none">28.09.2023 Tarih ve E. 2023/131, K. 2023/160 Sayılı Karar6 Ekim 2023 Tarih ve 32331 Sayılı Resmî Gazete	06.10.2023 Sayı: 32331	<ul style="list-style-type: none">AYM, 7456 sayılı 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telifisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi ihdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un ("Kanun") 1. maddesinin 1. fıkrasına ilişkin iptal talebini değerlendirdi. İlgili fıkra özetle; belli taşıtlar ile sicillere ilk defa kayıt ve tescil edilecek taşıtlar için bir defaya mahsus olmak üzere, 2023 yılı için tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisi tutarı kadar ek motorlu taşıtlar vergisi öngörür.İptal talebi, söz konusu düzenlemelerin; mali güce göre vergilendirme ilkesini gözetmediği, devletin temel amaç ve görevleriyle bağdaşmadığı, motorlu taşıtlar vergisi mükelleflerine aşırı külfet yüklediği ve bu durumun ölçülülük ilkesi ile mülkiyet hakkı ve temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası anlaşmaların bağlayıcılığı ilkesini ihlal ettiği gerekçelerine dayanır.AYM, hükme ilişkin değerlendirmesinde; (i) ek verginin deprem nedeniyle oluşan ekonomik kayıpların giderilmesi ve toplumsal dayanışmanın sağlanması gibi sosyal ve ekonomik şartların zorunlu kıldığı nedenlerle kamu yararını gözeterek getirildiğini belirtmiştir. AYM ayrıca, motorlu taşıtlar vergisinin toplumun tüm kesimlerini kapsayan yaygın bir vergi olduğunu belirtmiş ve (ii) kuralın mali güce göre vergilendirme, (iii) vergi yükünün adaletli dağılımı ve (iv) eşitlik ilkeleriyle çelişmediği sonucuna varmıştır. Bu nedenle AYM, hükme ilişkin iptal talebini oybirliğiyle reddetti.
14	<ul style="list-style-type: none">26.10.2023 Tarih ve E. 2023/81, K. 2023/184 Sayılı Karar21 Aralık 2023 Tarih ve 32406 Sayılı Resmî Gazete	21.12.2023 Sayı: 32406	<ul style="list-style-type: none">AYM, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 45/1'in ikinci cümlesi ve ek m. 1'e ilişkin iptal talebini değerlendirdi. İptali istenen düzenlemeler; konusu belli bir parasal limitin altında kalan vergi davaları, iptal davaları ve tam yargı davalarına karşı istinaf yoluna başvurulamayacağına ve bu parasal sınırın her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılmasına ilişkindir.İptal istemi, (i) davanın açıldığı tarihte istinaf yolu açık olan bir uyuşmazlığın, istinaf merciin karar verdiği tarih itibarıyla istinaf yolu kapalı hale gelebilmesi ve bu durumun da mahkemeye erişim hakkı, hükmün denetlenmesini talep etme hakkı ve kanuni hakim ilkesiyle bağdaşmadığı, (ii) kuralda davanın açıldığı ya da karar tarihlerinden hangisinin istinafa ilişkin parasal sınırın belirlenmesinde esas alınacağı hususunda bir belirlilik olmamasının öngörülebilirlik ilkesiyle çeliştiği ve (iii) mahkemelerin davaları farklı sürelerde sonuçlandırabileceği dikkate alındığında yargılama süreci uzun süren dava hakkında istinaf yoluna başvurulamazken erken karara bağlanan davanın istinaf hakkına tabi olmasının eşitlik ilkesine aykırı olduğu gerekçelerine dayanır.AYM, istinafa tabi kararların belirlenmesine ilişkin parasal sınırın her yıl güncellenmesi nedeniyle hangi tarihteki parasal sınıra göre istinaf kanun yoluna başvurulabileceğinin kanunda belirli bir açıklıkta öngörülmediğini belirterek ilgili düzenlemeleri kanunilik şartını taşımadığı gerekçesiyle oybirliğiyle iptal etti. Söz konusu karar, yayım tarihi olan 21.12.2023 tarihinden 9 ay sonra yürürlüğe girer.

İlgili Kişiler

Canan Doksat
Ortak ve Vergi Lideri

canandoksat@erdem-erdem.av.tr

İletişim

İSTANBUL

Ferko Signature, Büyükdere Caddesi, No. 175
Kat. 3, 34394 Esentepe - Şişli, İstanbul

+90 212 291 73 83
+90 212 291 73 82

istanbul@erdem-erdem.av.tr

İZMİR

1476 Sokak, No. 2, D. 27, Aksoy Plaza
Alsancak, İzmir

+90 232 464 66 76
+90 232 466 01 21

izmir@erdem-erdem.com

AMSTERDAM

Office 4.31, Strawinskylaan 457
1077 XX Amsterdam

+31 (0)20 747 1113

amsterdam@erdem-erdem.nl

Yasal Uyarı

Bu çalışma kapsamında yer alan bilgi, belge ve değerlendirmeler sadece bilgilendirme amaçlı olup Erdem & Erdem Ortak Avukatlık Bürosu tarafından hazırlanmıştır.
Reklam amacıyla veya Avukatlık Meslek Kurallarına aykırı olan başka bir amaçla kullanılamaz.